

Posudek vedoucího diplomové práce

Autor: bc. VRATISLAV ŠUSTR

Název: *Tajně svěcení biskupové druhé poloviny 20. století. Příklad života a působení biskupa Kajetána Matouška.*

Místo, rok, rozsah práce: Praha, odevzdáno na Katedře dějin a didaktiky dějepisu v dubnu 2022, 84 stran textu, seznam pramenů a literatury, rozsáhlé obrazové přílohy.

Vedoucí práce: PhDr. Jan ZDICHYNEC, Ph.D.

Hodnotící kritéria

	splňuje	splňuje z větší části	splňuje z menší části	nesplňuje
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.		x		
Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.	x			
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu.	x			
Struktura práce je vyvážená a logická.		x		
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu.	x			
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb.	x			
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie.	x			
Autor správně cituje.	x			
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	x			
Autor pravidelně konzultoval s vedoucím práce	x			

Celkové hodnocení (slovně)

Vratislav Šustr ve své diplomové práci rozvinul téma své práce bakalářské, šel ovšem jiným směrem – už při mikrosondě do poměrů novoměstské farnosti jej zaujala osobnost neveřejně vysvěceného biskupa Kajetána Matouška. Nyní se rozhodl porovnat jeho život, působení a možnosti kariéry ve srovnání s dalšími třemi tajně či neveřejně vysvěcenými biskupy Ladislavem Hladem, Karlem Otčenáškem a Františkem Tomáškem.

Po stránce formální a jazykové: diplomová práce je napsána poměrně čtivě, jasným, kultivovaným jazykem, byť i zde najdeme menší jazykové prohřešky („studoval s materiály“ – abstrakt; „roky nebyli“ na s. 27). V. Šustr je mnohdy ve svém, zejména biografickém výkladu, dost popisný a snad až příliš detailní. Abstrakt se neshoduje úplně v české a anglické verzi (*described x využívám informace, zemřel o dvacet let později x lived longer*). Oceňuji jemně členěnou strukturu práce, přičemž se autor věnuje jednotlivým tématům ze života výraznějšího kněze, přesto je ale důležité i členění chronologické. Snad by celku ještě prospěly charakterizující podtituly jednotlivých částí, které by umožňovaly lépe sledovat, o čem je v konkrétní pasáži zrovna řeč.

Po stránce obsahové: chtěl bych vyzdvihnout, že autor využil fondy celé řady archivů, navázal kontakty s příbuznými K. Matouška a prověřil písemné prameny skrze svědectví orální historie. Jeví se mi též, že se autor s vedením rozhovoru vyrovnal poměrně přesvědčivě. Osobnost K. Matouška v celém rozboru převládá, ostatní biskupové jsou vyloženi spíše v zrcadle jeho osudu a působení. Kvalitní a přínosná je obrazová příloha, jež ale mohla být více interpretována v samotném textu.

Otázky k obhajobě: Jakým způsobem by případně autor téma dokázal ještě rozvinout? Dokáže si představit prohloubení komparace jednotlivých biskupů?

Každá komparace má nepochybně své meze, dané odlišností dochovaného materiálu. Dokáže si představit třeba ještě jinou skupinu v rámci římskokatolické církve, která by mohla být s tajně svěcenými biskupy porovnána?

Někdy se kategorie výkladu poněkud stírají – např. na s. 29 – lze doklad o oddavkách v jiné farnosti vnímat jako doklad o veřejném působení? Patřilo k běžné praxi kněží té doby?

Jak si vykládá různý stupeň skartování materiálů k analyzovaným biskupům? Domnívá se, že lze nalézt ještě další prameny např. v Archivu pražského arcibiskupství?

Jak si autor vysvětluje časté cesty biskupa Matouška za normalizace do zahraničí? Zdá se mi, že Matouškovy postoje k režimu se vyvíjely a proměňovaly a v práci to není dostatečně postiženo.

Jaké rysy má podle autora osobnost biskupa Matouška? Nachází autor v pramenech někoho, kdo by se dal označit za skutečné přátele biskupovy? Z biskupovy biografie se též zajímavým způsobem vytrácí jeho sestra Jirina – hrála pro něj výraznější roli?

Byl biskup Matoušek spíše konzervativní, „odolnější“ vůči tlaku režimu – ve srovnání s obvyklým přístupem kleriků té doby a třeba i ve srovnání s ostatními tajně svěcenými biskupy? Lze na základě sledovaného nějak srovnat postoj všech těchto biskupů, zahajujících své působení ještě před II. vatikánským koncilem, právě k hluboké reformě a proměnám církve? A jejich postoj ke společenským proměnám?

Práci rád doporučuji k obhajobě.

Datum: 16. 5. 2022

Podpis vedoucího práce: PhDr. Jan ZDICHYNEC, Ph.D.